

Van: "[REDACTED]"
Verzonden: woensdag 1 mei 2024 10:35
Aan: "[REDACTED]@hardenberg.nl>; "[REDACTED]@hardenberg.nl>; "[REDACTED]@hardenberg.nl>"
Onderwerp: aangepaste raadsbrief
Bijlage(n): 2024-04-11 CONCEPT raadsbrief locatieonderzoek AZC.docx

Beste collega's,

Zoals zojuist afgesproken de aangepaste versie (onder omvang en locatie wijzigingen aangebracht). Na jullie akkoord zal ik de naam van het document wijzigen en kan [REDACTED] het in route brengen,

Alvast bedankt,
Groet [REDACTED]

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
[REDACTED]
Programmamanager vluchtelingen en migratie
Concerncontrol
Tel. 06 – [REDACTED]
[REDACTED]@hardenberg.nl

Bezoekadres:
Stephanuspark 1, 7772 HZ Hardenberg
Tel. 14 0523
Postadres:
Postbus 500
7770 BA Hardenberg
www.hardenberg.nl

Aan de gemeenteraad van Hardenberg
Postbus 500
7770 BA Hardenberg

Postadres Postbus 500
7770 BA Hardenberg
Bezoekadres Stephanuspark 1
7772 HZ Hardenberg
Internet www.hardenberg.nl
Telefoon 14 0523

Uw kenmerk

Zaaknummer

Behandeld door [redacted] / [redacted]

Datum Hardenberg, 7 mei 2024

Onderwerp Raadsbrief proces locatieonderzoek AZC

Geachte leden van de raad,

Op dinsdag 16 januari jl. is het handelingskader; '*Vanuit basis in Hardenberg richting een bestendig bestaan*', in de raad besproken en (geamendeerd) aangenomen.

"De gemeente Hardenberg realiseert zich dat zij na 2026 een opgave houdt voor de opvang van vluchtelingen. Dat vraagt een zorgvuldig proces voor het bepalen van omvang, vorm en locatie met alle betrokken partijen. Omdat het om reguliere opvang gaat, is de gemeenteraad het orgaan dat hierover een besluit moet nemen. Het college bereidt een raadsvoorstel voor (beoogd voor de zomer 2024) over hoe Hardenberg daar invulling aan kan en wil geven. Het college onderbouwt in het voorstel welke omvang, locatie en vorm zij voor Hardenberg passend en verantwoord vindt. Input uit de samenleving, de dilemma's en de afwegingen die gemaakt zijn, worden daarbij inzichtelijk gemaakt. Ook doet het college een procesvoorstel voor vervolgesprekken met en communicatie naar de samenleving. Dit communicatieplan voorziet in een gemeente brede, vroegtijdige, periodieke, complete en consequente informatievoorziening. Daarbij maken we duidelijk waar ruimte is voor invloed en waar niet. Het beoordelen van de geschiktheid van de huidige locatie behoort tot de mogelijkheden".¹

Het college wil u door middel van deze brief informeren over de voortgang van dit proces.

Omvang

Ongeveer een week na vaststelling van het handelingskader is de spreidingswet vastgesteld en deze is per 1 februari 2024 van kracht. Dit betekent voor gemeenten dat zij eens in de twee jaar te horen krijgen van de minister wat de taakstelling is. Voor 1 november 2024 (en 2026, 2028, etc.) levert de Commissaris van de Koning (CdK) een verslag op aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over of en hoe de provincie aan haar opgave gaat voldoen. Een opvangplek telt mee wanneer deze minimaal voor de lengte van een cyclus van twee jaar beschikbaar is.

Op basis van het verslag neemt de Minister van Justitie en Veiligheid eens in de twee jaren voor 31 december een verdeelbesluit, waarin de benodigde opvangplaatsen per provincie voor de duur van twee daaropvolgende kalenderjaren over de in het besluit

¹ Handelingskader "vanuit basis in Hardenberg richting een bestendig bestaan" januari 2024; pg: 8

opgenomen gemeenten worden verdeeld. Als in het verslag van de CdK is gekomen tot een volledige invulling van de provinciale opvangopgave, die ook voor de ketenpartners in de migratieketen uitvoerbaar is, neemt de Minister deze verdeling in beginsel over in het verdeelbesluit, of maakt zelf een verdeelbesluit als niet aan de opgave wordt voldaan.

Voor 31 december 2024 neemt de Minister het eerste verdeelbesluit.² Voor Hardenberg is de taakstelling voor deze eerste cyclus vastgesteld op 355 waarvan 30 geschikt voor alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMV's). Deze moeten per 1 juli 2025 gerealiseerd zijn, in ieder geval tot 1 Februari 2026. De huidige afspraken met het COA over het AZC Hardenberg voor de opvang van 700 asielzoekers lopen nog tot 28 februari 2026.

De gemeenteraad heeft vóór de vaststelling van de spreidingswet aangegeven zijn verantwoordelijkheid in de opvang van asielzoekers ook na 2026 (evenredig) te willen blijven nemen. Ook is toen vastgesteld dat Hardenberg "uiteraard invulling [zal] geven aan wettelijk opgelegde taken".³ Dit betekent dat Hardenberg per 1 maart 2026 het aantal opvangplekken van de dan geldende taakstelling moet hebben gerealiseerd. Omdat we deze nieuwe taakstelling niet kennen, gaan we uit van minimaal 355 plaatsen⁴. We gebruiken de komende tijd voor een zorgvuldig proces met betrekking tot de specifieke invulling voor locatie en vorm.

Hardenberg draagt op dit moment 345 plekken boven de eigen taakstelling bij aan de provinciale opgave. Door de spreidingswet is de beëindiging hiervan per 1 maart 2026 relevant voor de opgave van de collega-gemeenten in de provincie. Het college brengt de lijn uit het handelingskader dat Hardenberg *evenredig* zal bijdragen, daarom nu al in op de verschillende bestuurlijke tafels.

Gezien de grote onzekerheden en schommelingen in de prognoses van de aantallen asielzoekers, gaan we bij het locatieonderzoek voor na 1 maart 2026 uit van een minimale taakstelling van ongeveer 400 opvangplekken.

Locatie

Het college interpreteert het aangenomen amendement op het handelingskader – met betrekking tot de opvang van asielzoekers na 2026 – als opdracht om naast de huidige locatie ook andere mogelijke locaties te beoordelen op geschiktheid. Dat betekent dat alle inwoners van Hardenberg potentiële omwonenden zijn. De ervaring met de zoektocht naar geschikte locaties voor de opvang van Oekraïense ontheemden is dat locaties die überhaupt geschikt te maken zijn, schaars zijn. Voor locaties die langer beschikbaar moeten zijn, geldt dit nog sterker. Bij de zoektocht naar locaties voor de opvang van Oekraïners hanteren we een vast stramien.⁵ In analogie hiermee willen we de zoektocht naar geschikte locaties voor de opvang van asielzoekers na 2026 vorm geven:

1. We kijken welke locaties geschikt zijn en beoordelen locaties die worden aangeboden op mogelijke geschiktheid.
2. We voeren een globale beoordeling uit van locaties op basis van vooraf opgestelde kaders (daarover later in deze brief). De rapportage geeft inzicht in kansrijke locaties. We communiceren hier nog niet over.
3. Het college stelt een raadsvoorstel op over het vervolg op basis van de uitkomsten van het globale locatieonderzoek. Daarin vraagt het college aan uw

² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/aanpak-crisis-opvang-asielzoekers/spreidingswet>

³ Handelingskader "vanuit basis in Hardenberg richting een bestendig bestaan" januari 2024: pg: 3

⁴ Q&A-lijst ministerie JenV op vragen VNG n.a.v. oproep voor realisatie spoedopvang – VNG Fora

⁵ Idem pg:9

raad om verdiepend onderzoek te doen op één of meer kansrijke locaties. Omdat het voorstel aan de raad openbaar is, nemen we de volgende stappen binnen 24 uur na het collegebesluit:

- besluit college met betrekking tot raadsvoorstel,
 - informeren raad (mondeling),
 - informeren direct omwonenden (persoonlijk),
 - informeren plaatselijk belang (persoonlijk),
 - informeren omgeving (brief),
 - daarna brede communicatie via de gemeentelijke kanalen en pers.
4. Na besluitvorming door de gemeenteraad over het vervolgproces vindt een verdiepend onderzoek plaats, in nauwe afstemming en direct persoonlijk contact met betrokkenen (waaronder omwonenden en bewoners).
 5. Op basis van dit onderzoek legt het college de raad een voorstel voor definitieve besluitvorming voor over locatie, vorm en omvang na 1 maart 2026. Dan zal opnieuw communicatie plaatsvinden in dezelfde volgorde.

De ervaring leert dat de locatiekeuze voor de opvang van vluchtelingen gevoelig ligt. Er zijn voor- en tegenstanders en mensen die neutraal zijn. Bij opvang in de directe leefomgeving spelen verschillende zorgen en ideeën een rol. Het college is zich zeer bewust van zijn bestuurlijke verantwoordelijkheid om te zorgen dat de last van de besluitvorming niet meer dan nodig op de gemeenschap moet drukken. De ruimte voor invloed is in de fase van besluitvorming met betrekking tot de locatiekeuze daarom beperkt tot het in algemene zin inbrengen van ervaringen, behoeften, zorgen en ideeën. De weging is in deze fase nadrukkelijk een bestuurlijke en politieke verantwoordelijkheid.

Vorm

Na de uitvoering van het globale locatieonderzoek zal in nauwe afstemming met direct omwonenden, bewoners en andere betrokkenen het proces vervolgd worden. Met de inbreng uit gesprekken zal diepgaander onderzoek naar (de mogelijkheden op) de locatie plaatsvinden: zoals invulling, ontwerp, ontsluiting, looproutes, veiligheid en participatiemogelijkheden. Ook sociale en maatschappelijke behoeften en aspecten zullen worden onderzocht zodat er zowel voor (toekomstige) bewoners als de omgeving zo'n optimaal mogelijke situatie ontstaat. In deze fase is er nadrukkelijk ruimte voor invloed van de omgeving in het in beeld brengen van de dilemma's en relevante afwegingen. Deze fase leidt tot een raadsvoorstel met definitieve besluitvorming over omvang, locatie en vorm voor de opvang van asielzoekers in Hardenberg na 28 februari 2026.

Kaders voor globaal locatieonderzoek

Vanwege de complexiteit van de ruimtelijke inpassingsvraagstukken en om de objectiviteit van het onderzoek te waarborgen, is er voor gekozen om het globale locatieonderzoek te laten uitvoeren door een daartoe geëquiperde organisatie. In de formulering van de opdracht zijn de volgende kaders leidend:

- We zoeken een locatie waar ongeveer 400 mensen kunnen worden gehuisvest.
 - Argumentatie: als een locatie 300+ bewoners heeft dan wordt door het COA alles zelfstandig aangestuurd en zijn alle functionaliteiten en faciliteiten aanwezig. Denk dan aan een locatie manager, een vast team van COA medewerkers, 24 uur per dag beveiliging. Ook huisartsenzorg voor asielzoekers (GZA), de gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) en Vluchtelingenwerk Nederland (VWN) hebben dan een team op locatie. Wat betreft de faciliteiten gaat het om centrale ruimtes als een recreatie-, vrouwen-, jongeren- en sportruimte, een receptie en sportveld.

Een locatie met minder bewoners wordt beschouwd als een satelliet locatie, aangestuurd door een locatiemanager op afstand en zonder eigen vast team. Medewerkers worden dan ingevlogen vanuit andere locaties.

- De locatie is tijdig beschikbaar. Dat betekent dat deze per 1 maart 2026 bewoonbaar is voor minimaal 355 mensen.
- Er zijn reeds voldoende nutsvoorzieningen
 - Argumentatie: Het duurt op dit moment minimaal een jaar van aanvraag tot realisatie om aangesloten te worden op het elektriciteitsnetwerk.
- De nabijheid van voorzieningen (waaronder openbaar vervoer, winkels en (taal)scholen) moet geborgd zijn.
 - Argumentatie: intentie is om na 2026 kansrijke asielzoekers op te vangen waarmee we op dag 1 met de integratie kunnen starten. Nabijheid van voorzieningen is daarvoor essentieel.

Planning

Voor de zomer 2024 willen we de raad kunnen informeren over de uitslag van het globale locatieonderzoek en het raadsvoorstel dat naar aanleiding daarvan zal worden voorgelegd. Een onderbouwd voorstel over omvang, locatie en vorm volgt na het verdiepend onderzoek in het najaar 2024. Daarin zullen de input uit de samenleving, de dilemma's en de afwegingen die gemaakt zijn, inzichtelijk worden gemaakt. We verwachten hiermee te kunnen voldoen aan de zorgvuldigheid dat dit proces van Hardenberg vraagt en aan de wettelijke termijn voor het realiseren van onze taakstelling.

Communicatie

De omwonenden van het huidige AZC zijn op dit moment de enigen waarvoor geldt dat een locatie in hun omgeving tot de mogelijke locaties behoort. Ook zijn dit de mensen die ervaring hebben met het wonen in de buurt van het AZC. Wij hebben met de drie direct betrokken plaatselijke belangen een gesprek over de in deze brief beschreven invulling van het proces (23 april, 8 mei en XX). Ook op de omwonendenavond van het COA (13 mei) kunnen mensen vragen stellen hierover en zullen we suggesties vragen op onze ideeën. In de opdracht voor het globale locatieonderzoek zullen we expliciet aangeven deze groep te betrekken en hen uit te nodigen hun ervaringen en ideeën te delen.

Een uitgebreid communicatieplan zal onderdeel uitmaken van het voorstel over het vervolg na het globale locatieonderzoek.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Hardenberg

Secretaris,

Burgemeester,

I.A.A. Oostmeijer-Oosting

M.W. Offinga